

WEL OF GEEN DEXAMFETAMINE ALS JE AUTORIJDT?

Onlangs berichtte het OM dat ze blij zijn met de invoering van de speekseltest: daarmee zijn al 1250 automobilisten op drugsgebruik betrappt. Dat is mooi. Maar er is nog steeds geen oplossing voor de grote groep ADHD'ers die dexamfetamine op doktersvoorschrift gebruikt. Strafrechtadvocaat Thomas Felix geeft uitleg over hun strafrechtelijke positie.

TEKST: THOMAS FELIX

Sinds de invoering van de speekseltest op 1 juli 2017 kan rijden onder invloed van (dex) amfetamine een strafbaar feit zijn. Het is een van de stoffen die de test als drugs detecteert. Zelfs als je een blanco strafblad hebt, staat op dit feit doorgaans € 850,- geldboete en 6 maanden rijontzegging. Word je vaker gepakt, dan worden de straffen hoger.

Het dilemma: wel of geen dex

Rijden onder invloed van dexamfetamine is sinds 1 juli strafbaar wanneer je bij een bloedonderzoek na een positieve speekseltest meer dan 50 mg/L dexamfetamine in je bloed hebt. Ongeacht of de werking daarvan een positieve of negatieve

invloed heeft op je rijgeschiktheid. De beslissing om dan maar géén dexamfetamine te slikken als je in de auto stapt, lijkt daardoor simpel. Want geen dex = geen straf. Maar dat is niet zo. Zonder medicatie heb je doorgaans meer last van je ADHD (kort gezegd: aandachtsproblemen impulsiviteit) en dat kan gevaarlijk zijn in het verkeer. En laat gevaarlijk rijgedrag nu óók een strafbaar feit zijn.

Zit je boven of onder de grenswaarde?

Uit oogpunt van verkeersveiligheid lijkt het een goed idee om toch met dexamfetamine te rijden. Dat is zeker het geval als je met je arts hebt besproken dat de medicijnen jouw dagelijks functioneren positief beïnvloeden. Hier is veel wetenschappelijk onderzoek over. Of je dan strafbaar bent hangt af

van de hoeveel dexamfetamine die in je bloed hebt: ligt dit boven de 50 mg/L dan ben je volgens de wet strafbaar. Maar aangezien de hoeveelheid dexamfetamine in je bloed van veel factoren afhankelijk is, is onmogelijk te zeggen hoeveel risico je loopt op strafrechtelijke aansprakelijkheid wegens 'teveel' dexamfetamine in je bloed. Het is goed mogelijk dat je met jouw medicatie onder de grenswaarde zit en dus 'legaal' de weg op kunt. Maar het is ook goed mogelijk dat je boven de grenswaarde zit. Behoorlijk onzeker dus. Extra wrang is hierbij het feit dat de **vastgestelde grenswaarde niet op wetenschappelijk onderzoek berust**.

CBR-keuring en dexamfetamine

Stel, je hebt bij een bloedtest na een speekseltest een te hoge waarde

THOMAS FELIX

van dexamfetamine in je bloed. Als je dan kunt aantonen dat de CBR-keuringsarts je goedgekeurd heeft terwijl je dit medicijn gebruikt, dan is het mogelijk dat de rechter je geen of een lagere straf oplegt dan de standaard eis van de officier van justitie. Vraag dus na een CBR-keuring altijd het keuringsrapport op ter inzage, daar heb je recht op. Omdat er nog geen vaste rechtspraak is op dit gebied zal elke rechter een eigen inschatting maken als hij een zaak behandelt rond dex-gebruik en autorijden.

Rijden zonder dexamfetamine

Rijden met dexamfetamine blijft dus spannend. Is rijden zonder medicatie dan toch slimmer? Je weet dan in ieder geval zeker dat je niet 'gepakt wordt' tijdens een speekselcontrole, maar ook dat je misschien slechter rijdt. En als je betrokken raakt bij een ongeval en blijkt dat je als ADHD'er niet je medicatie hebt genomen, dan kan de rechter oordelen dat je daarmee gevaar op de weg hebt veroorzaakt. Of, in het ergste geval, dat het ongeval jouw schuld is. Want medicatie heeft tenslotte een positief effect op de concentratie en het rijgedrag

van mensen met ADHD. Door te rijden zonder medicatie heb je dus bewust risico genomen, zou de rechter kunnen oordelen. En omdat er nog geen vaste rechtspraak is op dit gebied, maakt elke rechter zijn eigen inschatting over in welke mate je schuldig bent.

Straffen bij problemen als je geen medicatie neemt

De straffen lopen in dergelijke gevallen uiteen, afhankelijk van de ernst van de situatie. Wordt jou een ernstig schuldverwijt gemaakt en is iemand zwaargewond geraakt, dan is het uitgangspunt een gevangenisstraf en een rijverbod van 2 jaar. Oordeelt de rechter dat je alleen 'gevaar' (dus zonder grote gevolgen) hebt veroorzaakt door geen medicatie te nemen, dan is de straf waarschijnlijk veel lager (bijvoorbeeld een geldboete en een rijverbod).

Als je het dilemma rond jouw angst voor overtreding van de grenswaarden uitlegt aan de rechter en de tegenstrijdigheid die er nu in de wetgeving zit, is het mogelijk dat je geen (of een veel lagere) straf

krijgt. Ook hier geldt dat er nog geen vaste rechtspraak is op dit gebied en elke rechter dus een eigen inschatting moet maken.

Uitzonderingsclausule voor ADHD'ers

De oplossing voor dit probleem moet van de minister komen. Namelijk een uitzonderingsclausule voor ADHD'ers, zodat zij zonder risico hun dexamfetamine kunnen gebruiken in het verkeer. Maar ondanks de eerdere toezegging is die uitzonderingsclausule er nog niet. Het dilemma blijft vooralsnog voortbestaan.

Tot die tijd kan het per persoon verschillen wat de beste oplossing is. Heb je een CBR-keuring gehad en is je rijvaardigheid (bij het gebruik van dexamfetamine) goed bevonden, dan kan dit een belangrijk argument zijn om toch dexamfetamine te gebruiken tijdens het rijden. Bespreek verder met je behandelend arts welk effect dexamfetamine op jou heeft. Neem vervolgens zelf de beslissing. Vraag de arts wel het gesprek vast te leggen zodat duidelijk is dat je je besluit zorgvuldig hebt genomen.

10 tips: rijden met dex

Stel, je besluit toch met dex achter het stuur te kruipen. Lees dan eerst de 10 tips van Thomas Felix op onze website. Daarin kun je lezen:

- wat je wel en niet moet doen vóórdat je in de auto stapt;
- wat wijsheid is als je daadwerkelijk een spekseltest moet doen;
- en wat als die ook nog eens positief uitpakt;
- wat er gebeurt na een bloedtest. Je bent verdachte en dan?

LEES HIER de 10 tips van Thomas Felix

Thomas Felix is strafrechtadvocaat bij De Roos & Pen en heeft ervaring met cliënten met ADHD. (T) 06-48935153 (e) felix@deroospen.nl.

Drempelvrees...

TEKST:
MIRANDE VAN REENEN

Op donderdag 13 september was het zover: Emmy Hendriks en ik openden ons AD(H)D-café in Heusden-Vesting bij *Zin in boeken*. Rond halfacht ging de deur open en haalden we de drempel om elkaar te ontmoeten helemaal weg.

Een open, warme en laagdrempelige sfeer kwam je tegemoet, ook door de fijne plek. Na het kennismakings rondje gingen we aan de slag. De volgende vragen werden in de kring gesteld:

- Waar heb je last van, wat vind je moeilijk?
- Waar loop je tegen aan.
- Hoe los jij het op.

Om de beurt gaven alle aanwezigen antwoord op de vragen. Er waren veel overlappende dingen die wij als AD(H)D'ers als knelpunten ervoeren. Om er een paar te noemen:

- Stuiten op onbegrip, of je niet begrepen voelen;
- Emotieregulatie. Bijvoorbeeld wanneer er heftige emoties loskomen die er plots redelijk staccato verbaal uit floepen, waarbij emotie duidelijk vóór relativeren gaat;
- Dat de opmerking 'wat ben je druk' inslaat als een emotionele Molotovcocktail, omdat die eigenlijk niks toevoegt maar wel heel kwetsend is.

Door naar elkaar te luisteren en van anderen te horen hoe zij met dit soort knelpunten omgaan, kun

je denken: dat moet ik ook eens proberen, misschien werkt het voor mij. Alle oplossingen zijn zinvol.

Het fijne van het uitspreken van de dingen waar je last van hebt, is dat je je gesterkt voelt. Je bent niet de enige. En als toegift kun je samen tot oplossingen komen over hoe je iets anders kunt doen. Je leert zo veel door ervaringen met elkaar te delen.

Wat fijn zou het zijn als volwassenen met AD(H)D en hun familie hun drempelvrees overwinnen om over hun ervaringen te spreken. Dat kan in het AD(H)D-café. En sinds kort dus elke 2e donderdag van de maand in het ADHD-café in Heusden-Vesting. Iedereen kan in ons café zijn ding kwijt. Niks is gek of raar, het is een feest van herkenning en erkenning, Hoe mooi dat kan zijn? Kom en ervaar het zelf!

[Meer over AD\(H\)D-café Heusden-Vesting](#)

